

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Ofiary Przepęstw](#) > [Prawa Ofiar – W Poszczęólnych Państwach](#) > 1 -
Moje prawa jako ofiary przepęstwa

1 - Moje prawa jako ofiary przepęstwa

Jakie informacje uzyskam od odpowiedniego organu (np. policji, prokuratury) w okresie między popeęnieniem przepęstwa a złoęeniem przeze mnie zawiadomienia o tym przepęstwie?

Opublikowana przez finlandzkie Ministerstwo Sprawiedliwosci [broszura „Prawa ofiary przepęstwa”](#) zawiera informacje o kwestiach, na temat których ofiary przepęstw mają prawo otrzymać informacje ze strony organów. W broszurze pokrótce omówiono takie kwestie, jak sposób zawiadamiania o popeęnieniu przepęstwa, służby udzielające wsparcia ofiarom, pomoc prawna, możliwość uzyskania ochrony, sposób ubiegania się o odszkodowanie, prawo do uzyskania tłumaczenia ustnego i pisemnego oraz mediacja w sprawach karnych. Broszura, którą można wydrukować, ma być rozdawana ofiarom i ma służyć wsparciu komunikacji, w szczególności w pracy policji i innych organów prowadzących postępowania przygotowawcze. Z broszury mogą również korzystać organy wymiaru sprawiedliwosci, służby udzielające wsparcia ofiarom oraz inne osoby, które mają kontakt z ofiarami przepęstw.

Informacje udzielane ofiarom mogą różnić się w zależności od potrzeb i sytuacji osobistej ofiar, a także rodzaju lub charakteru przepęstwa.

Nie mieszkam w państwie UE, w którym popeęniono przepęstwo (w przypadku obywateli UE i obywateli państw trzecich). Jak chronione są moje prawa?

Ofiara przepęstwa może otrzymać wsparcie i poradę, nawet jeśli przepęstwo popeęniono w innym państwie. Organ prowadzący postępowanie przygotowawcze może – w niektórych przypadkach – przekazać organom innego państwa członkowskiego UE zawiadomienie o popeęnieniu przepęstwa złożone przez ofiarę przepęstwa popeęnionego w innym państwie członkowskim UE lub toczące się już postępowanie przygotowawcze w sprawie. Jest to możliwe na przykład w przypadku poważnego przepęstwa lub jeżeli ofiara nie mogła zgłosić przepęstwa w państwie, w którym je popeęniono. W przypadku poważnych przepęstw można również rozważyć przekazanie zawiadomienia lub postępowania poza UE.

Ofiara handlu ludźmi ma prawo do skorzystania z usług systemu pomocy dla ofiar handlu ludźmi, nawet jeśli przepęstwo popeęniono w innym państwie. Prokurator postanawia o ewentualnym wszczęciu postępowania przygotowawczego w sprawie podejrzenia popeęnienia przepęstwa związanego z handlem ludźmi w Finlandii.

Jakie informacje uzyskam, jeżeli złożę zawiadomienie o popeęnieniu przepęstwa?

Policja i inne organy prowadzące postępowanie przygotowawcze udzielą informacji o: usługach wsparcia dla ofiar; sposobie składania zawiadomień o popeęnieniu przepęstwa; pomocy prawnej; możliwości uzyskania ochrony; sposobie ubiegania się o odszkodowanie; prawie do usług tłumacza ustnego i pisemnego; mediacji w sprawach karnych; prawie do uzyskania informacji o rozprawie; prawie do otrzymania powiadomienia o zwolnieniu zatrzymanego lub tymczasowo aresztowanego domniemanego sprawcy; sposobie składania zażalenia na postępowanie organów; procedurze stosowanej w przypadku ofiar, które nie zamieszkują w państwie, w którym popeęniono przepęstwo; a także przekażą dane do kontaktu w razie jakichkolwiek pytań w związku ze sprawą.

Prawa te opisano w [broszurze „Prawa ofiary przestępstwa”](#).

Informacje, o których mowa powyżej, niekoniecznie są przekazywane w chwili składania zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, w szczególności w przypadku zawiadomienia elektronicznego. Policja poucza o tych prawach w toku przesłuchania. Organ prowadzący postępowanie przygotowawcze zawsze poinformuje osobę składającą zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego lub o umorzeniu lub zakończeniu takiego postępowania.

Czy mam prawo skorzystać z bezpłatnego tłumaczenia pisemnego lub ustnego (na potrzeby kontaktów z policją bądź innymi organami, w trakcie śledztwa/dochożenia lub w czasie procesu)?

W toku postępowania przygotowawczego i sądowego ofiara może posługiwać się językiem fińskim lub szwedzkim. Saamowie mają prawo do posługiwania się językiem saamskim na terytorium przez nich zamieszkiwanym. W razie potrzeby organy mają obowiązek zapewnienia usług tłumacza ustnego. Osoby, które nie posługują się żadnym z języków urzędowych Finlandii, mają prawo do posługiwania się językiem, który znają, we wszystkich sytuacjach związanych z postępowaniem przygotowawczym. W stosownych przypadkach organy mają obowiązek zapewnienia tłumaczenia ustnego na taki język. Organy mają również obowiązek zapewnienia tłumaczenia ustnego w toku postępowania przygotowawczego i sądowego, jeżeli strona postępowania posługuje się językiem migowym lub jeżeli wymaga tłumaczenia ustnego ze względu na dysfunkcję sensoryczną lub wadę wymowy. Tłumacz ustny ma obowiązek zachowania tajemnicy. Wynagrodzenie tłumacza ustnego pokrywa Skarb Państwa.

Ofiara może wystąpić o tłumaczenie pisemne niektórych dokumentów o zasadniczym znaczeniu dla sprawy. Jeżeli w celu uzyskania ochrony prawnej nie jest wymagane tłumaczenie pisemne dokumentu, można wykonać tłumaczenie ustne. W niektórych przypadkach ofiara może uzyskać tłumaczenie wyłącznie części dokumentu lub jego streszczenia.

W toku postępowania przygotowawczego ofiara ma prawo do otrzymania tłumaczenia pisemnego potwierdzenia złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, postanowienia o umorzeniu postępowania oraz – w stosownych przypadkach – wszelkich innych dokumentów o zasadniczym znaczeniu dla sprawy. Od prokuratora można uzyskać tłumaczenie postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania.

W sądzie ofiara ma prawo do otrzymania tłumaczenia wyroku, powiadomienia o terminie i miejscu rozprawy oraz – w stosownych przypadkach – wszelkich innych dokumentów o zasadniczym znaczeniu dla sprawy.

W jaki sposób organ zajmujący się sprawą dopilnuje, żebym zrozumiał, co się dzieje, oraz by właściwie mnie zrozumiano (jeżeli jestem dzieckiem; jeżeli jestem osobą niepełnosprawną)?

Organy mają obowiązek zapewnienia usług tłumacza ustnego w toku postępowania przygotowawczego i sądowego, jeżeli strona postępowania posługuje się językiem migowym lub jeżeli wymaga tłumaczenia ustnego ze względu na dysfunkcję sensoryczną lub wadę wymowy.

Broszura „Prawa ofiary przestępstwa” jest również dostępna w łatwo zrozumiałym języku. Broszura „Jeżeli jesteś ofiarą przestępstwa” jest dostępna zarówno w łatwo zrozumiałym języku, jak i w języku migowym.

Śledczy zajmujący się przestępstwami wobec dzieci przeszli specjalne szkolenie obejmujące sposoby interakcji z dzieckiem i przesłuchiwanie dziecka w postępowaniu karnym. W niektórych przypadkach przesłuchanie dziecka może też przeprowadzić psycholog specjalizujący się w przesłuchaniach dzieci.

Usługi wsparcia dla ofiar przestępstw

Kto udziela wsparcia ofiarom przestępstw?

Ofiara przestępstwa może potrzebować pomocy medycznej lub innych usług opieki społecznej i zdrowotnej, takich jak usługi socjalne w sytuacjach kryzysowych, leczenie szpitalne oraz rehabilitacja fizyczna i psychiczna.

Korzystanie z tych usług odbywa się na takich samych zasadach jak w przypadku wszystkich pozostałych konsumentów.

Wiele organizacji udziela wsparcia, porad i wskazówek ofiarom przestępstw. Fińskie Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom (Rikosuhripäivystys) udziela pomocy w przypadku wszystkich rodzajów przestępstw i postępowań karnych, a ponadto udziela porad dotyczących praw ofiar. Ofiary przemocy domowej mogą uzyskać ochronę i wsparcie w schroniskach. Niektóre miejscowości oferują specjalne wsparcie dla ofiar przestępstw na tle seksualnym oraz imigrantek. Funkcjonuje odrębny system pomocy dla ofiar handlu ludźmi. Dostęp do tych usług podlega pewnym warunkom.

Kontakt ze służbą wsparcia jest możliwy, nawet jeśli ofiara nie złożyła zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Za zgodą ofiary policja lub inny organ prowadzący postępowanie przygotowawcze może przekazać jej dane kontaktowe służbie udzielającej wsparcia ofiarom, która następnie kontaktuje się z tą osobą.

Czy policja skieruje mnie automatycznie do podmiotu udzielającego wsparcia ofiarom przestępstw?

Jeżeli ofiara potrzebuje specjalnej ochrony lub jeżeli jest to wymagane ze względu na charakter przestępstwa lub sytuację osobistą ofiary, policja – za zgodą ofiary – przekazuje jej dane kontaktowe organizacji udzielającej wsparcia. Policja powinna poinformować ofiarę o wsparciu dostępnym dla ofiar handlu ludźmi oraz – za jej zgodą – zaproponować objęcie jej systemem pomocy dla ofiar handlu ludźmi.

Jak chroni się moją prywatność?

W celu ochrony prywatności ofiary sąd może pod pewnymi warunkami rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, a także utajnić akta sprawy i wyrok w stosownym zakresie. Ofiara może wystąpić z takim wnioskiem do sądu. W niektórych przypadkach sąd może również postanowić o utajnieniu tożsamości ofiary. Dotyczy to takich przestępstw jak przestępstwa na tle seksualnym.

Czy muszę złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przed uzyskaniem dostępu do wsparcia dla ofiar przestępstw?

Nie.

Środki ochrony osobistej – jeśli znajduję się w niebezpieczeństwie

Jakie rodzaje ochrony są dostępne?

W niektórych przypadkach ofiara może zostać przesłuchana na rozprawie zza przesłony, za pośrednictwem połączenia wideo lub bez obecności sprawcy i publiczności. W niektórych przypadkach przesłuchanie ofiary może zostać zarejestrowane w trybie wideo, a następnie odtworzone jako dowód na rozprawie, na przykład jeżeli ofiara nie ukończyła 18. roku życia.

W celu ochrony prywatności ofiary sąd może pod pewnymi warunkami rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, a także utajnić akta sprawy i wyrok w stosownym zakresie. Ofiara może wystąpić z takim wnioskiem do sądu. W niektórych przypadkach sąd może również postanowić o utajnieniu tożsamości ofiary. Dotyczy to takich przestępstw jak przestępstwa na tle seksualnym.

Sąd zawsze analizuje ustalenia dotyczące postępowania i środki ochrony indywidualnie dla każdej sprawy, uwzględniając obowiązek zapewnienia wykonania prawa do obrony bez ograniczeń. Postanowienie sądu może zatem różnić się od wcześniejszej oceny.

W sytuacjach poważnego zagrożenia ofiara przestępstwa może wnieść o nieujawnianie jej danych kontaktowych, nieujawnianie danych ze względów bezpieczeństwa, zakaz zbliżania się lub nawet zmianę nazwiska lub osobistego numeru identyfikacyjnego. W najpoważniejszych przypadkach ofiara może zostać objęta programem ochrony świadków. Dodatkowe informacje można uzyskać od organów lub służb udzielających wsparcia. Jeżeli ofiara przestępstwa objęta ochroną na podstawie zakazu zbliżania się przeprowadzi się do innego państwa

członkowskiego i uważa, że wymaga ochrony również w tym państwie, może wnieść do sądu, który wydał zakaz zbliżania się, o wydanie europejskiego nakazu ochrony.

W przypadku ofiary przemocy domowej lub osoby, która znajduje się w niebezpieczeństwie, organy mogą wspólnie sporządzić plan bezpieczeństwa dla ofiary w ramach Interdyscyplinarnej Konferencji ds. Oceny Ryzyka (Multi-Agency Risk Assessment Conference, MARAC).

Ofiary handlu ludźmi mają prawo do bezpiecznego zakwaterowania, które może obejmować specjalne środki bezpieczeństwa na różnych poziomach w celu zapewnienia bezpiecznego mieszkania. W poważniejszych sytuacjach bezpieczeństwo ofiary może zostać zapewnione w specjalnych miejscach bezpiecznego zakwaterowania, a także przy zastosowaniu sprzętu technicznego lub przy pomocy służb bezpieczeństwa. W najpoważniejszych sytuacjach ofiara może zostać objęta programem ochrony świadków. Za system pomocy dla ofiar handlu ludźmi odpowiadają organy władzy i w stosownych przypadkach system ten zostanie wykorzystany, aby pomóc policji w zapewnieniu ofierze ochrony.

Kto może mi zapewnić ochronę?

Policja oceni potrzeby ofiary w zakresie ochrony oraz określi niezbędne środki, jeżeli osoba ta znajduje się w sytuacji zagrożenia. To, który organ podejmuje decyzję w sprawie ochrony, zależy od rodzaju stosowanych środków (zob. powyżej). Dodatkowe informacje na temat środków ochrony można uzyskać od organów lub służb udzielających wsparcia.

Czy ktoś dokona oceny mojej sprawy, żeby sprawdzić, czy grozi mi dalsze niebezpieczeństwo ze strony sprawcy?

Organy dokonają oceny szczególnych potrzeb ofiary w zakresie ochrony w toku postępowania przygotowawczego i sądowego, a także określą wymagane środki ochrony. Środki ochrony mają na celu ochronę ofiary przed dodatkowym cierpieniem, zastraszaniem i odwetem w toku postępowania przygotowawczego i sądowego. Ocena zostanie przeprowadzona wspólnie z ofiarą, z uwzględnieniem jej cech osobistych i sytuacji oraz charakteru przestępstwa.

Czy ktoś dokona oceny mojej sprawy, żeby sprawdzić, czy grozi mi dalsze niebezpieczeństwo ze strony systemu wymiaru sprawiedliwości (w trakcie dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu)?

Organy dokonają oceny szczególnych potrzeb ofiary w zakresie ochrony w toku postępowania przygotowawczego i sądowego, a także określą wymagane środki ochrony. Środki ochrony mają na celu ochronę ofiary przed dodatkowym cierpieniem, zastraszaniem i odwetem w toku postępowania przygotowawczego i sądowego. Ocena zostanie przeprowadzona wspólnie z ofiarą, z uwzględnieniem jej cech osobistych i sytuacji oraz charakteru przestępstwa.

Jakie środki ochrony są dostępne dla najbardziej bezbronnych ofiar przestępstw?

W sytuacjach poważnego zagrożenia ofiara przestępstwa może wnieść o nieujawnianie jej danych kontaktowych, nieujawnianie danych ze względów bezpieczeństwa, zakaz zbliżania się lub nawet zmianę nazwiska lub osobistego numeru identyfikacyjnego. W najpoważniejszych przypadkach ofiara może zostać objęta programem ochrony świadków. Dodatkowe informacje można uzyskać od organów lub służb udzielających wsparcia.

Jestem małoletni – czy przysługują mi szczególne prawa?

Osoba małoletnia (która nie ukończyła 18. roku życia) jest bezbronną ofiarą i w związku z tym może potrzebować szczególnych środków ochrony. Formą ochrony może być na przykład zarejestrowanie w trybie wideo zeznań ofiary w postępowaniu przygotowawczym, a następnie wykorzystanie nagrania jako dowodu w postępowaniu sądowym.

Małoletni mogą być uprawnieni do otrzymania pomocy prawnej na koszt Skarbu Państwa. Jeżeli opiekun małoletniego jest podejrzany o popełnienie przestępstwa na szkodę tego małoletniego, należy wyznaczyć kuratora w zastępstwie tego opiekuna na potrzeby postępowania karnego.

Małoletnia ofiara handlu ludźmi ma prawo do skorzystania z usług systemu pomocy dla ofiar handlu ludźmi. Jeżeli ofiarą handlu ludźmi jest dziecko, które nie posiada zezwolenia na pobyt i przebywa w Finlandii bez opiekuna lub innego przedstawiciela ustawowego, zawsze zostanie mu wyznaczony pełnomocnik. Jeżeli ofiarą handlu ludźmi jest dziecko, które jest obywatelem Finlandii lub posiada zezwolenie na pobyt, można wyznaczyć kuratora dla tego dziecka. Jeżeli postępowanie przygotowawcze wszczęto w Finlandii, małoletnia ofiara ma prawo do uzyskania porady prawnej finansowanej przez Skarb Państwa.

W wyniku przestępstwa zmarł członek mojej rodziny – jakie prawa mi przysługują?

Jeżeli ofiara poniosła śmierć na skutek przestępstwa, członkowie jej rodziny – zgodnie z definicją prawną – mają status pokrzywdzonego, tj. ofiary przestępstwa. Członkom rodziny ofiary przysługują takie same prawa jak innym ofiarom przestępstw.

Członek mojej rodziny jest ofiarą przestępstwa – jakie prawa mi przysługują?

Dostęp do usług wsparcia dla ofiar mają również członkowie rodziny ofiary.

Małoletnie dziecko ofiary handlu ludźmi w Finlandii może również zostać objęte systemem pomocy dla ofiar handlu ludźmi.

Czy mogę uzyskać dostęp do mediacji? Na jakich warunkach korzysta się z mediacji? Czy w trakcie mediacji będę bezpieczny/bezpieczna?

Mediację można wykorzystać w sprawach karnych, w przypadku gdy zarówno ofiara, jak i domniemany sprawca wyrażą na to zgodę. Ponadto wymagane jest, aby podejrzany potwierdził ogólny przebieg zdarzeń, a także aby za mediacją przemawiało dobro ofiary. Mediacja jest nieodpłatna, poufna i zawsze dobrowolna; ofiara może postanowić o jej zakończeniu na dowolnym etapie. Przeszkoleni mediatorzy działający jako wolontariusze pomagają stronom postępowania karnego omówić zdarzenie i uzgodnić odszkodowanie z tytułu ewentualnych szkód lub krzywd spowodowanych przestępstwem. Usługa ta jest dostępna w urzędach ds. mediacji w całym kraju.

Strony mediacji mają zwykle prawo do obecności doradcy lub osoby udzielającej wsparcia na sesjach mediacyjnych. Mediatorzy, pod kierunkiem specjalistów, ocenią i zapewnią bezpieczny kontakt stron konfliktu i w razie potrzeby mogą zawiesić mediację. Mediację należy zawiesić, jeżeli którakolwiek ze stron wycofa swoją zgodę lub istnieją powody, aby przypuszczać, że zgody nie udzielono dobrowolnie.

Gdzie mogę znaleźć przepisy, w których określono moje prawa?

Do najważniejszych przepisów dotyczących praw ofiar w postępowaniu karnym należą ustawa o postępowaniu przygotowawczym (Esitutkintalaki, 805/2011) i ustawa o postępowaniu karnym (Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa, 689/1997). Prawo do uzyskania pomocy przez ofiary handlu ludźmi reguluje ustawa o przyjmowaniu osób ubiegających się o ochronę międzynarodową oraz o identyfikacji ofiar handlu ludźmi i udzielaniu im pomocy (Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta, 746/2011). Z treścią wymienionych ustaw oraz innych przepisów można zapoznać się online pod adresem <https://www.finlex.fi/en/>.

■ Ostatnia aktualizacja: 09/07/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.